

Jämshögs kyrka

56.2394, 14.5333

Den 1 september 1803 drabbades den dåvarande kyrkan i Jämshög av en omfattande brand, som också ödelade prästgården och sju bondgårdar.

Eftersom kyrkans murar stod kvar beslutade man sig då för att bygga upp kyrkan igen på samma plats. Arkitekten vid Överintendentsämbetet, och senare kunglige hovarkitekten Olof Tempelman fick uppdraget att rita kyrkan, och sommaren året efter branden började man bygget av den nuvarande kyrkan.

Detta är kanske den femte kyrkan på platsen, för enligt traditionen ska den första träbyggnaden vara uppförd redan i början av 1100-talet.

Det finns teorier om att det inom Jämshögs socken funnits ett kapell för Bernhardinermunkar. Enligt andra uppgifter var den äldsta kyrkan ett kapell under Bäckaskogs kloster.

Detta första kapell ersattes av en tegelkyrka i 1200-talets början. Korgaveln och norra sidan på denna kyrka ingår i den nuvarande. Under Nordiska sjuårskriget 1563 till 70 förstördes kyrkan men

återuppfördes.

I slutet av 1730-talet förvandlades den gamla kyrkan till en barockbyggnad med svängda gavlar efter ritningar av kyrkoherden Peter Estenberg.

På kyrkogården norr om kyrkan har stått en klockstapel som brann ner vid den stora eldsvådan 1803. Senare uppfördes en ny stapel, som revs då tornet byggdes i början av 1830-talet.

Tornuret uppsattes på 1830-talet. Det nuvarande urverket är från 1963.

I tornet hänger två klockor. Stora klockan gjuten vid Bergholtz klockgjuteri, Sigtuna och installerad 1988. Lilla klockan omgjuten 1839.

I vapenhuset finns en kyrkklocka. Den göts om efter branden 1803 och var ursprungligen gjuten i Åhus redan år 1100, och då tillhört ett Sankt Nikolai gille.

Kyrkans arkitekt Tempelman hade redan från början ritat in en förlängning av kyrkan åt väster med ett torn. Denna tillbyggnad skedde dock först i början av 1830-talet, då även ett gudmordshus vid norra sidan tillkom. Detta var ett väntrum för kvinnorna vid kyrktagning och barndop.

På korets östvägg ser vi en dekorativ utsmyckning i

form av marmorerade, målade och förgyllda väggfält på varje sida om altarpuppställningen. Dekorationen som ursprungligen utfördes av konstnären Carl Strömberg restaurerades i mitten av 1960-talet. Även altartavlan är skapad av Carls Strömberg och visar en framställning av Kristi förklaring. Omfattningen i trä ritad 1834 av Johan Adolf Hawerman som även samma år ritade predikstolen. Han var en flitig kyrkoarkitekt och står bakom om och nybyggnad av mer än hundra kyrkor över hela landet.

Färgsättningen på predikstolen har samma svarta marmorering som altaromfattningen, helt enkelt för att predikstolen ursprungligen var en så kallad altarpredikstol, som också ritades som en fristående predikstol av Hawerman. Församlingen följde inte ritningen utan lät tillverka en altarpredikstol, som var placerad ovanför altaret.

Men den flyttades till sin nuvarande plats redan 1836. Spegelarna har målade symboler för Lag och Evangelium, Tron och Hoppet, Dopet och Nattvarden.

Ett krucifix är från 1500-talet, och två figurer förställande Moses och Johannes Döparen fanns tidigare i en altarpupsats från 1600-talet.

Dopfunten är från 1949 och utförd i sandsten efter ritningar av arkitekt Erik Fant.

En skulpterad dopfunt i trä som nu finns i Näsums kyrka kan möjligen tidigare tillhört Jämshögs kyrka.

Orgeln med 25 stämmor är byggd i mitten av 1960-talet av Mårtenssons Orgelfabrik i Lund. Fasaden härrör från en tidigare orgel byggd 1865 av Andreas Åbergh i Hjortsberga socken.

Källor:

Webb: Jämshögs församling.

Webb: Riksantikvarieämbetets bebyggelseregister

Bok: "Blekinges kyrkor". Lasse Larsson. 2010. ISBN 978-91-86560-81-2

Bok: "Sveriges kyrkor. Konsthistoriskt inventarium. Blekinge Band II". 1941.